

Tatiana Molková¹, Vlastislav Mojžíš²

Čtvrtstoletí Dopravní fakulty Jana Pernera Univerzity Pardubice

Klíčová slova: *Dopravní fakulta Jana Pernera, vznik fakulty, současnost, perspektiva*

Úvod

Fakulta zahájila svoji činnost 1. dubna 1993. Jejím založení však předcházelo na podzim roku 1992 ustavení katedry dopravy na tehdejší Fakultě veřejné správy bývalé Vysoké školy chemicko-technologické v Pardubicích (VŠCHT). Tato katedra se stala přípravným pracovištěm pro vznik nové dopravní fakulty.

1 Zrod fakulty

Důvody vzniku dopravní fakulty byly hlavně politické. V bývalé České a Slovenské Federativní Republice zabezpečovala výchovu vysokoškolsky vzdělaných dopravních odborníků Vysoká škola dopravy a spojů v Žilině. Vzhledem k situaci, která na Slovensku signalizovala rozpad Československa, vznikly již v září 1990 první úvahy o potřebě obnovit v České republice vysoké dopravní školství. Vznikla skupina pedagogicko-vědeckých pracovníků, která analyzovala několik alternativ možného řešení k zabezpečení kontinuity výuky i vědecko-výzkumné činnosti. V letech 1991–1992 bylo v České republice kontaktováno několik vysokých škol, proběhly konzultace na Federálním ministerstvu dopravy, na Ústředním ředitelství ČSD, na některých Oblastních ředitelstvích ČSD a na Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy České republiky.

Přesvědčivý zájem o vytvoření dopravní fakulty projevila VŠCHT v Pardubicích a město Pardubice. V listopadu 1992 byly zahájeny intenzivní přípravy na realizaci dopravní fakulty, již pojmenované na počest vynikajícího projektanta a stavitele železničních tratí Jana Pernera jeho jménem. Byla vytvořena obsáhlá studijní dokumentace, připraveno personální zabezpečení pedagogické, vědecké, administrativní a technické činnosti fakulty. Vědecká rada VŠCHT projednala a schválila návrh na zřízení Dopravní fakulty Jana Pernera (DFJP). Akademický senát VŠCHT vyjádřil souhlas se vznikem fakulty dne 12. ledna 1993. Funkcí děkana byl pověřen prof. Ing. Milan Lánský, DrSc., a funkcí proděkana doc. Ing. Vlastislav Mojžíš, CSc. K témuž datu byly zřízeny dvě katedry fakulty, tj. Katedra marketingu

¹ prof. Ing. Tatiana Molková, Ph.D., nar. 1966, absolventka Žilinské univerzity v Žilině, v současnosti působí na Katedře technologie a řízení dopravy Dopravní fakulty Jana Pernera Univerzity Pardubice, zabývá se technologií, řízením a IT podporou železniční dopravy, systémy řízení kvality.

² prof. Ing. Vlastislav Mojžíš, CSc., nar. 1942, absolvent Vysoké školy dopravní v Žilině v r. 1964, v období 1993–2010 působil na Katedře technologie a řízení dopravy Dopravní fakulty Jana Pernera Univerzity Pardubice, t. č. senior, zabývá se technologií a řízením dopravy, zejména železniční dopravy.

a technologie dopravy a Katedra dopravních prostředků a infrastruktury. Jak je patrné z názvu kateder, od počátku vzniku byla fakulta koncipována jako víceoborová, zaměřená na technologicko-manažerské a technické obory.

V únoru 1993 bylo již evidováno 161 přihlášek do prvního ročníku studia na DFJP. Tito studenti společně se skupinou 80 českých studentů všech ročníků, kteří přišli se svými učiteli ze Slovenské republiky, vytvořili základ akademické obce nové fakulty. V březnu 1993 byly všechny potřebné materiály předloženy Akreditační komisi ČR, Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvu dopravy a Radě vysokých škol. Dne 5. 5. 1993 Akreditační komise ČR schválila DFJP jako fakultu inženýrského studia a fakulta pak v krátkém čase postupně získala všechny atributy univerzitního pracoviště: doktorské studium, habilitační právo a právo profesorského řízení. DFJP realizovala svoji pedagogickou, vědeckou, výzkumnou a expertní činnost v rámci Univerzity Pardubice, která vytvořila všechny potřebné předpoklady pro její náročnou činnost i pro další rozvoj. DFJP významně přispěla k založení Univerzity v Pardubicích. Mimo Pardubice měla DFJP dislokovaná pracoviště v České Třebové, v Praze a ve Starém Hradišti u Pardubic.

Ve skupině studentů, kteří přešli do Pardubic, bylo také 9 studentů-absolventů 4. ročníku studia na Vojenské fakultě Vysoké školy dopravy a spojů v Žilině. Už rok po založení se na DFJP zpracovávaly první diplomové práce, konaly státní závěrečné zkoušky a promoce.

Vedle pedagogické činnosti se příslušníci fakulty krátce po založení DFJP zapojili do řešení několika výzkumných projektů v rámci Grantové agentury České republiky. Fakulta hned od počátku své existence navázala a dále rozvíjela efektivní spolupráci s tuzemskými dopravními organizacemi, výrobními podniky a se zahraničními vysokými školami.

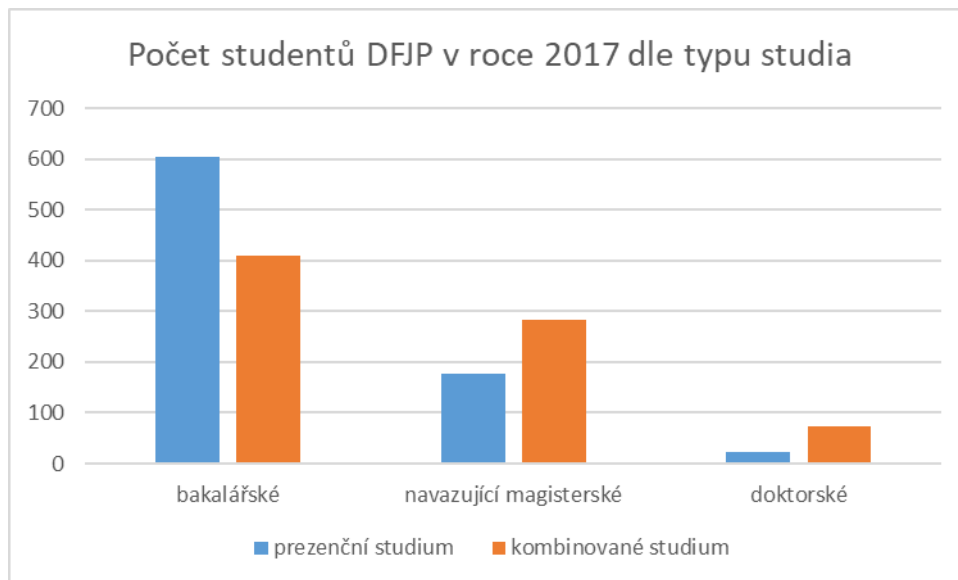
S Fakultou dopravní ČVUT v Praze, která byla spolu s DFJP založena v roce 1993, vytvořila DFJP základnu pro výchovu vysokoškolských odborníků pro oblast dopravy v České republice. Obě fakulty až do současnosti představují pokračování tradice založené v roce 1953 Vysokou školou železniční v Praze a předtím Českým vysokým učením technickým v Praze.

2 Současnost a perspektivy DFJP

Na fakultě je od akademického roku 2002/2003 realizováno strukturované studium, které má tři stupně – bakalářský (Bc.), navazující magisterský (Ing.) a doktorský (Ph.D.). V roce 2005 úspěšně ukončilo své studium 190 absolventů s titulem bakalář v 7 studijních oborech a od této doby se jejich počet rozrostl na 2 406. Titul inženýr od roku 1994 získalo 3 251 absolventů. K tomuto počtu je potřeba přičíst i 196 absolventů doktorského studijního programu Technika a technologie v dopravě a spojích ve dvou oborech: Technologie a management v dopravě a telekomunikacích a Dopravní prostředky a infrastruktura.

DFJP aktuálně nabízí studium ve dvou bakalářských studijních programech – čtyřletém Dopravní stavitelství a tříletém Dopravní technologie a spoje – v 5 oborech (Dopravní management, marketing a logistika, Technologie a řízení dopravy, Dopravní prostředky – zaměřené na kolejová nebo silniční vozidla, Elektrotechnické a elektronické systémy v dopravě, Aplikovaná informatika v dopravě) a ve dvou navazujících magisterských studijních programech – jedenapůlletém Stavební inženýrství a dvouletém Dopravní inženýrství a spoje, který se obdobně člení na 5 oborů.

V roce 2017 na DFJP studovalo téměř 1 600 studentů v 5 studijních programech a 30 studijních oborech v prezenční i kombinované formě ve všech třech typech studia (viz obr. 1) a své studium úspěšně ukončilo 328 studentů – 168 bakalářů, 150 inženýrů a 10 absolventů doktorského studia.

Obrázek 1: Počet studentů DFJP podle typu a formy studia v roce 2017

Na vzdělávací činnosti se aktuálně podílí 102 akademických a výzkumných pracovníků a dalších 30 technických a administrativních pracovníků. Fakulta je tvořena sedmi katedrami:

- Katedra dopravního managementu, marketingu a logistiky,
- Katedra dopravního stavitelství,
- Katedra dopravních prostředků,
- Katedra elektrotechniky, elektroniky a zabezpečovací techniky v dopravě,
- Katedra mechaniky, materiálů a části strojů,
- Katedra informatiky v dopravě,
- Katedra technologie a řízení dopravy.

V letech 2011 až 2013 bylo na DFJP vybudováno Výukové a výzkumné centrum v dopravě (viz obr. 2), které je unikátním a vysoce specializovaným pracovištěm podporujícím vědeckou a výukovou činnost zejména v oblasti technických oborů pěstovaných na DFJP. Pracoviště je vybaveno dynamickým zkušebním stavem a experimentálním zkušebním stavem kolo-kolejnice, na specializovaných zařízeních lze provádět např. analýzy vzorků materiálů a poškozených součástí nebo analýzy stavebních hmot.

Obrázek 2: Výukové a vzdělávací centrum v dopravě

Mimo univerzitní kampus má DFJP dislokované pracoviště v Praze, kde v moderním konzultačním centru na Florenci probíhá výuka kombinované formy některých oborů, a v České Třebové, kde probíhá zejména konzultační a výzkumná činnost v oblasti kolejových vozidel.

Významnou součástí fakulty je i Akreditovaná zkušební laboratoř DFJP, která byla zřízena v roce 2004 jako samostatný nezávislý orgán DFJP, z aktivit lze uvést např. měření dvojkolí a koleje za účelem výpočtu kontaktních charakteristik dvojkolí-kolej nebo statické zatěžovací zkoušky mostů – prověřování statické pevnosti železničních mostních konstrukcí.

Díky kombinaci teorie s praxí absolventi DFJP již během studia nalézají své budoucí pracovní uplatnění. DFJP tak dosahuje téměř stoprocentního okamžitého uplatnění všech svých absolventů na trhu práce a fakulta se dlouhodobě umísťuje do desátého místa v hodnocení fakult z hlediska uplatnitelnosti absolventů v rámci celé České republiky.

Absolventi DFJP na základě komplexních znalostí problematiky dopravy a návazných oborů jsou schopni dle svých kompetencí kvalifikovaně:

- zabezpečovat konstrukci, provoz, údržbu a obnovu dopravních prostředků včetně elektrických zařízení a energetiky v dopravě,
- projektovat, stavět a rekonstruovat dopravní stavby,
- řídit dopravní podniky a organizace, efektivně pracovat v orgánech státní správy, provádět přepravně-obchodní a spediční činnost podloženou právními znalostmi,
- navrhovat, organizovat a řídit technologické procesy v dopravních systémech.

Nedílnou součástí života fakulty je výzkumná činnost, do které jsou zapojováni i studenti doktorských studijních programů a nejlepší studenti navazujícího

magisterského studia. Pracovníci fakulty jsou řešiteli desítky projektů národních a mezinárodních programů, v oblasti železničního výzkumu je od roku 2012 řešen projekt aplikovaného výzkumu Centrum kompetence drážních vozidel (TAČR), z dalších aktuálně řešených projektů lze uvést například projekt H2020 Switch and Crossing Optimal Design and Evaluation (S-CODE), Experimentální výzkum dynamických účinků vozidla při průjezdu výhybkami různých konstrukcí (aplikovaný výzkum pro DT Výhybkárnu a strojírnou, a. s.), Hybridní lokomotiva a elektronická optimalizace energetiky jejího provozu (projekt MPO – CZ LOKO, a. s., MSV Elektronika, s. r. o.), Výzkum a vývoj třínápravového podvozku pro rozchod 1 520 mm (projekt TAČR – CZ LOKO, a. s.), Rozvoj dopravních systémů osobní dopravy na principech udržitelné mobility a přístupnosti, Návrh výlukové činnosti na stavebních I., II., III. a IV. transitního koridoru, Bezpečnost systému provozování drážní dopravy z hlediska lidského faktoru a další.

Univerzita Pardubice společně s DFJP v současnosti usiluje o získání tzv. institucionální akreditace pro oblast vzdělávání Doprava, kterou umožnila novela zákona o vysokých školách přijatá v roce 2016. Získání tohoto statusu by umožnilo fakultě pružněji reagovat na aktuální trendy v dopravě a požadavky praxe (Doprava 4.0) a promítnout je rychleji do stávajících nebo nových studijních programů. V tomto období probíhá intenzivní diskuse o obsahu a struktuře připravovaných studijních programů, do které jsou zapojováni nejvýznamnější partneři DFJP. Synergie mezi vzdělávací a výzkumnou činností v oblasti železniční dopravy, pro kterou má fakulta k dispozici moderní zázemí, je jedním z pilířů strategie dalšího rozvoje fakulty.

Závěr

DFJP má v současnosti všechny atributy univerzitního pracoviště, svoji pedagogickou, tvůrčí a expertní činnost realizuje v rámci Univerzity Pardubice, která vytváří všechny potřebné podmínky pro její náročnou činnost i pro další rozvoj. DFJP za svou pětadvacetiletou historii vychovala novou generaci dopravních inženýrů, kteří patří k respektovaným odborníkům na dopravním trhu. Praxe potvrzuje, že o absolventy a vědecké a výzkumné výsledky DFJP Univerzity Pardubice je zájem, což je zásadním předpokladem pro její další úspěšnou existenci.

Literatura:

- [1] Pět let Dopravní fakulty Jana Pernera. Sborník konference. Pardubice, 1998
- [2] Patnáct let Dopravní fakulty Jana Pernera. Univerzita Pardubice 2008
- [3] Interní materiály Univerzity Pardubice

Pardubice, březen 2018 Lektorovali: prof. Ing. Ladislav Koudelka, DrSc.
Univerzita Pardubice

prof. Ing. Petr Moos, CSc.
České vysoké učení technické v Praze